

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM
PRO ŠKOLNÍ DRUŽINU

Základní škola a Mateřská škola Zátor,
příspěvková organizace

Obsah

1. Identifikační údaje	3
2. Charakteristika ŠD	4
3. Charakteristika ŠVP pro ŠD.....	6
4. Hodnocení a autoevaluace práce ŠD	9

Školní vzdělávací program pro školní družinu

1. Identifikační údaje

<u>Název ŠVP</u>	ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ŠKOLNÍ DRUŽINU
Název školy	Základní škola a Mateřská škola Zátor, příspěvková organizace
Adresa školy	Zátor – Loučky 86, 793 16
Ředitelka školy	Bc. Mgr. Šovčíková Barbora
Koordinátorka	Mgr. Stašková Věra
<u>Kontakty</u>	e-mail: zs.zator@zszator.com , tel: 554 645 012 http://www.zszator.com
Zřizovatel	obec Zátor
Platnost	1.9.2016
Účinnost	1.9.2016

2. Charakteristika ŠD

Údaje o ŠD

Školní družina je součástí plně organizované školy. Odpolednímu zájmovému vyučování se může věnovat až 210 žákům. Tento počet je rozdělen do sedmi oddělení, naplněných max do počtu 30.

Materiální a prostorové podmínky ŠD

Jednotlivá oddělení ŠD pracují v samostatných prostorách nebo kmenových učebnách. Obojí je prostorné a splňuje hygienickou normu pro 35 žáků, jsou vybaveny nastavitelným pracovním a také odpočinkovým nábytkem, kobercem a multimediální technologií. Jednotlivá oddělení využívá šatny, které jsou v přízemí školy.

Pro hromadné setkávání všech žáků školní družiny (např. při akci „dětský školní ples“) je k dispozici velký ateliér nebo tělocvična. K činnostem a pobytu se využívají tato sportovní a relaxační zařízení: tělocvična, rekondiční místnost, atletické hřiště, betonové hřiště, fotbalové hřiště, dětské hřiště (průlezky a houpačky), multifunkční hřiště, prostory družiny s ping-pongovými stoly, cvičná kuchyň a sál blízkého obecního úřadu. Pro studijní využití volného času mohou užívat kmenové třídy, počítačovou učebnu a knihovnu.

Personální podmínky ŠD

Činnost školní družiny zajišťují vychovatelky, které pro výkon vychovatele ve školní družině splňují kvalifikační předpoklady podle § 16 Zákona 563/2004 Sb.

Všechny vychovatelky/é se podílejí i na dalších činnostech školy, mají dostatečné profesní dovednosti potřebné k profesionální práci s dětmi různého věku. Celoročně se vzdělávají a doplňují si kvalifikaci v různých oblastech. Podílí se na integraci ŠVP do zájmové činnosti. Tři si rozšířily kvalifikaci o doplňkovou maturitní zkoušku z předškolní pedagogiky a psychologie pro možnost kvalifikovaného zástupu v MŠ.

Vychovatelky mají k dispozici kabinet vybavený počítači s připojením na veřejnou i školní síť, čehož běžně využívají jak při komunikaci s vedením školy a rodiči, tak při prezentaci své práce (aktuální webové stránky).

Hygienické a bezpečnostní podmínky ŠD

Žáci mají vhodně sestavenou strukturu pracovního a odpočinkového režimu. Jsou dodržovány veškeré podmínky týkající se zdravého prostředí učeben a ostatních prostorů školy. V celé škole je přísně dodržován zákaz kouření, pití alkoholu a požívání jiných omamných látek a škodlivin. Důraz se klade na bezpečnost žáků, ochranu před úrazy, násilím, šikanou a dalšími rizikovými jevy.

Ekonomické podmínky ŠD

Všechny ekonomické podmínky jsou zpracovány v Řádu ŠD.

Příležitostně a na základě požadavku přispívá na zajištění činnosti školní družiny SRPŠ.

Spolupráce s rodiči

Spolupráce s rodiči se neustále rozvíjí. ŠD spolupracuje s rodiči při řešení výchovných problémů žáků.

Rodiče jsou včas a dostatečně informováni o činnosti školní družiny a aktivně se zapojují do akcí (např. „Tvořivý týden s maminkami“).

Podmínky pro žáky se specifickými vzdělávacími potřebami

Respektujeme individualitu každého žáka, vytváříme přiměřené prostředí pro jeho všestranný rozvoj, klademe důraz na rovné příležitosti pro všechny jakkoliv znevýhodněné žáky.

Na podmínkách pro žáky se specifickými vzdělávacími potřebami spolupracujeme adekvátně s přihlédnutím k jejich handicapu s rodiči a se školou.

Dle stupně a charakteru handicapu je umožňováno začleňování do volnočasových aktivit a jsou zajišťovány podmínky vhodné k rozvoji jejich osobnosti. Při seberealizaci vychovatel spolupracuje s asistenty pedagoga /pokud jsou přiděleni/ a umožňuje tak každému dítěti možnost osobnostně sociálního růstu a rozvoje.

Při výběru činností ve ŠD, při motivování a hodnocení žáků bereme ohled na integraci těch, kteří mají speciální vzdělávací potřeby. V případě nutnosti spolupracujeme s odbornými pracovišti.

Při činnostech souvisejícími s přípravou na vyučování vycházíme z individuálních vzdělávacích plánů žáků. Při nápravách střídáme různé metody procvičování: doplňovací cvičení z českého jazyka, didaktické listy, cvičíme postřeh a logiku, smyslové hry, dětské osmisměrky. Využíváme výukové programy na počítačích.

Pro rozvoj talentovaných žáků nabízíme další doplňkové aktivity v oblasti jejich zájmu.

Organizační podmínky ŠD

Všechny organizační podmínky jsou zpracovány v Řádu ŠD, který je přílohou. Tato kritéria jsou závazná pro všechny pedagogy školy, žáky i jejich rodiče.

Podmínky přijímání a průběhu zájmového vzdělávání

ŠD je určena pro žáky ZŠ Zátor. Přednost mají žáci nižších ročníků a zaměstnaných rodičů. O přijetí žáka do ŠD rozhoduje ředitelka školy.

Oddělení ŠD se naplňuje do počtu maximálně 30 dětí.

Na škole fungují zájmové kroužky, jejichž činnost se prolíná s činností ŠD a je na ně brán ohled při plánování činností ŠD.

Podmínky ukončování zájmového vzdělávání

Všechny podmínky k ukončování zájmového vzdělávání jsou zpracovány v Řádu ŠD.

Podmínky BOZP

ŠD zajišťuje bezpečnost fyzickou, sociální a emocionální.

Vytváří zázemí pro rozvoj žáků a bezpečné prostředí, aby se zde všichni cítili dobře.

Podporuje dobré vztahy nejen mezi žáky, zaměstnanci a rodiči, ale i s širokou veřejností.

Bezpečnost ve všech prostorách využívaných ŠD je zajištěna:

- Řádem ŠD,
- Školním řádem,
- Řády odborných učeben, které využívá pro svou činnost.

3. Charakteristika ŠVP pro ŠD

Hlavní úkoly a významné akce jsou zpracovány do celoročních a měsíčních plánů školy a hlavního koncepčního záměru školy. ŠD umožňuje každému dítěti seberealizaci, kompenzaci jeho možných školních neúspěchů, rozvíjí dovednosti, poznání a vhodné návyky. Zájmové oblasti dělí do šesti oblastí – výtvarná činnost, pracovní činnost, poznávání přírody, společenské dění, hudební a pohybové činnosti. Jedná se o řízenou kolektivní, popřípadě individuální činnost. Rekreační činnosti slouží k regeneraci sil. Převažuje v nich aktivní odpočinek s pohybovými prvky.

Cíleně je vytvářeno zdravé klima v kolektivu, orientace na ekologickou výchovu, na zdokonalování systému preventivní péče a zdravý pohyb dítěte. Zaměření ŠD souvisí se zaměřením ŠVP pro základní vzdělávání.

Cíle ŠVP pro ŠD

- Poskytnout žákům kvalitní a smysluplné využití volného času po vyučování, které směřuje k harmonickému rozvoji osobnosti a snížení rizik výskytu rizikových jevů,
- vést žáky ke zdravému životnímu stylu (správné sezení, pitný režim, vhodná relaxace, cviky na uvolnění zatěžovaných svalových skupin),
- doplňovat výchovné a vzdělávací poslání školy,
- navazovat systematicky na školní vzdělávací program pro základní vzdělávání,
- poznávat region a vyvíjet činnost směřující k ochraně přírody,
- zařazovat akce a činnosti, které souvisí s rozvojem čtenářských a finančních dovedností,
- posilovat sociální dovednosti
- zařazovat činnosti na rozvoj komunikačních dovedností
- ukázat žákům jak rozlišit čas práce, odpočinku a relaxace,
- prezentovat práci na veřejnosti.

Klíčové kompetence

V rámci pedagogického procesu ve ŠD se prioritně zaměřujeme na rozvoj následujících klíčových kompetencí.

Kompetence k řešení problémů

- dokáže samostatně vyřešit problém
- nenechá se odradit nezdarem a hledá další řešení
- umí vyhledat informace k řešení problému
- umí využít svých znalostí, dovedností a získaných zkušeností
- dokončí započatou činnost

Kompetence pracovní

- dokáže pracovat podle návodu a instrukcí
- respektuje bezpečnostní opatření
- váží si práce ostatních.
- je ohleduplný ke svému zdraví a k přírodě
- umí dodržovat pořádek ve svých věcech

- dokáže prezentovat svou práci

Kompetence k učení

- dokáže pracovat se svým časem
- získané vědomosti uplatňuje v praktických situacích

Kompetence komunikativní

- umí se souvisle a kultivovaně vyjádřit
- nebojí se vyjádřit svůj názor a dovede jej obhájit
- naslouchá názorům jiných a respektuje je
- dokáže vést dialog

Kompetence sociální a personální

- spolupracuje v kolektivu
- bez problémů komunikuje s dospělým i s vrstevníky
- rozpozná nevhodné chování, nespravedlnost, šikanu a dokáže se bránit nebo vyhledat pomoc
- toleruje odlišnosti jiných lidí
- dokáže se prosadit i podřídit a respektovat druhé

Kompetence občanská

- respektuje odlišnosti osobní, kulturní a náboženské
- podle svých možností – dokáže pomoci v tísni
- uvědomuje si odpovědnost za svá jednání
- zná svá práva a povinnosti
- dodržuje řád ŠD
- chápe a vnímá tradici, historii a kulturu
- uvědomuje si hodnotu věcí

Kompetence k trávení volného času

- zorganizuje si vlastní volný čas
- vybírá vhodné činnosti
- vhodně kombinuje relaxační činnosti, sportovní aktivity a přípravu na vyučování
- orientuje se v možnostech smysluplného trávení volného času
- rozvíjí své zájmy v organizovaných skupinách i individuálních činnostech

Obsahy a formy práce ŠD

Školní družina navazuje na vyučování v základním vzdělávání, má svá specifika, postupy a strategii.

Pravidelná činnost – je dána týdenní skladbou činností a rozděluje se na:

Odpočinkové činnosti – klidové činnosti (poslech, individuální hry, četba...) a aktivní odpočinek.

Rekreační činnosti – aktivity při pobytu venku nebo v družině, aktivní odpočinek s pohybovými prvky, hry a spontánní činnosti, pohybové a kolektivní hry.

Příprava na vyučování – didaktické hry, tématické vycházky a činnosti, které upevňují a rozšiřují poznatky získané ve školním vyučování.

Zájmové činnosti – hlavní náplň dne v družině, rozdělena do šesti oblastí: výtvarná, pracovní, poznávání přírody, hudební, pohybová a společenského dění.

Příležitostné akce – celodružinové nebo celoškolské akce. Někdy jsou určeny dětem nenavštěvujícím ŠD, rodičům a široké veřejnosti.

Obsah vzdělávacího programu ŠD

Školní družina má svými prostředky a svým programem navazovat na vzdělávací program základní školy. Vědomosti a dovednosti dále rozvíjet, prohlubovat a upevňovat. Při výběru aktivit a náplní činností vychází ze vzdělávacích obsahů ŠVP ZŠ.

Činnosti přináležející k jednotlivým vzdělávacím oblastem:

Jazyk a jazyková komunikace (Čj, Aj)

- společná četba
- rozvíjení motoriky ruky formou soutěží (o nejkrásnější písmo atd.)
- dramatizace, recitace

Matematika a její aplikace

- rozvíjení logického myšlení prostřednictvím her a soutěží
- rozvíjení prostorové představivosti formou modelování a práce s materiálem

Informační a komunikační technologie

- základy práce s počítačem
- komunikace s internetem

Člověk a jeho svět a člověk a společnost (ČjS, D, Vč)

- vedení dětí k porozumění, úctě, toleranci
- vytváření kamarádských vztahů
- podpora zdravé soutěživosti
- osvojování základů společenského chování
- práce v týmu
- účast na akcích, které dodržují tradice
- objevování kulturních památek kraje

Člověk a příroda (F, Ch, PŘ, Z)

- pravidelný pohyb venku a vycházky do lesa, turistické pochody
- sběr přírodnin pro lesní zvěř
- získávání vědomostí při soutěžích
- třídění odpadu
- sběr léčivých bylin
- pěstování kladného vztahu k přírodě a k její ochraně

Umění a kultura (Vv, Hv)

- seznamování s různými výtvarnými technikami a materiály
- výroba upomínkových předmětů
- pěstování kladného vztahu k uměleckým hodnotám a tradicím
- společná výzdoba ŠD a prezentace žákovských prací
- rozvíjení kladného vztahu k hudbě prostřednictvím různých činností

Tělesná výchova (Tv)

- nabídka rozmanitých pohybových her a soutěží
- získávání znalostí o svém vlastním těle prostřednictvím pohybových činností
- péče o zdravé tělo a vedení ke zdravým životním návykům
- rozvoj pohybových dovedností

Svět práce (pracovní výchova)

- seznamování s různými domácími pracemi
- rozvoj jemné motoriky ruky prostřednictvím zájmových činností
- vedení k pořádku a systematickosti

4. Hodnocení a autoevaluace práce ŠD

Cílem evaluace včetně hodnocení je ověřovat a zlepšovat kvalitu veškerých činností v ŠD včetně jejích podmínek.

- **vnitřní evaluace** –
 - průběžné sebehodnocení práce vychovatelek
 - hodnocení výchovné práce ŠD vedením školy
 - hodnocení klimatu ŠD

- **vnější evaluace**
 - zpětná vazba ze získaných informací od rodičů a dětí
 - hodnocení veřejnosti podle prezentace výsledků ŠD

Techniky evaluace a hodnocení

- průběžné denní hodnocení toho, co se povedlo, co ne a hledání příčin
- neformální povídání o činnostech v ŠD
- zpětná vazba bezprostředních reakcí dětí
- zpětná vazba - zájem rodičů o činnost ve školní družině
- veřejná prezentace výsledků činnosti družiny
- pozorování dětí, rozhovory s dětmi i rodiči
- kontrola vedení školy (hospitace, pozorování, kontrola vedení dokumentace ŠD, diskuse na poradách ŠD)
- každoroční písemné zhodnocení vlastní práce ŠD - přikládá se k výroční zprávě školy
- dotazník

Příloha: - aktuální Řád ŠD
- aktuální celoroční plán ŠD

ŠVP pro ŠD je nedílnou součástí ŠVP. Svým obsahem a činnostmi rozvíjí hlavní cíle ŠVP.

Aktualizace provedena 31. 8. 2016.